

Onderwerp Informatie over voortgang Sociale Teams 2014/2015

Steller A. Boer/ T. Sytsma

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 40 50 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 4751151

Datum **18 DEC 2014** Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

In het najaar van 2013 hebben wij u geïnformeerd over de voortgang van de sociale teams in 2013, aan de hand van een voortgangsevaluatie (brief, kenmerk: HV13.3952431). Aanvullend hebben wij u in kennis gesteld van onze plannen over de ontwikkeling van de sociale teams in 2014 (brief, kenmerk: HV13.4025114). Wij hebben hierbij toegezegd dat wij u in het vierde kwartaal van 2014 opnieuw informeren over de voortgang van deze ontwikkeling.

Met de voorliggende brief geven wij gevolg aan deze toezegging. Allereerst doen wij verslag van de ontwikkeling van de sociale teams in 2014. Verder kijken wij vooruit naar 2015, het jaar waarin we de uitrol van de sociale teams afronden. Deze uitrol krijgt zijn beslag in een uitbreiding van de huidige zes teams met vijf nieuwe teams tot een totaal van elf. Hiermee realiseren we een stedelijke dekking van ondersteuning voor de inwoners met meervoudige problemen voor Groningen. Tegelijkertijd met de uitrol van de sociale teams worden drie van deze teams¹ doorontwikkeld naar WIJ- teams. Deze doorontwikkeling krijgt zijn beslag in 2016. Het uitvoeringsplan 'Vernieuwing Sociaal Domein' (29 oktober j.l. door uw Raad vastgesteld) bepaalt de richting van deze doorontwikkeling.

Terugblik op 2014

Waarom sociale teams?

Met de Wmo 2015 en nieuwe Jeugdwet heeft de gemeente tot taak om de maatschappelijke ondersteuning voor stadgers doeltreffender en doelmatiger te organiseren. We gaan onze doeltreffendheid vergroten door huishoudens met meervoudige vragen integraal te ondersteunen, met als uitgangspunt 'één huishouden, één plan, één regisseur'. Dit doen we met de sociale teams aanpak. Door deze aanpak verbeteren we de ondersteuning, klantvriendelijkheid en

---

¹ M.u.v. WIJ Hoogkerk, we slaan de tussenstap van een sociaal team over en starten in oktober direct met een WIJ- team

overzichtelijkheid (één aanspreekpunt voor een huishouden op alle ondersteuningsvragen binnen het sociaal domein²) voor onze inwoners en vergroten we de effectiviteit van hun ondersteuning.

Daarnaast moet de sociale teams aanpak leiden tot een betere efficiency. Dit willen we bereiken door professionele ondersteuning waar mogelijk te vervangen door informele ondersteuning en door het ontdebelen van hulpverlening en coördinatie achter de voordeur. Ook verwachten wij dat de aanwezigheid van goed toegeruste sociale teams per gebied op den duur preventief gaan werken waardoor in toenemende mate escalaties worden voorkomen. Door escalaties te voorkomen boeken we op twee fronten winst: we sparen geld uit *en* we verbeteren de kwaliteit van leven van onze wijkbewoners.

De bevindingen uit de voortgangsevaluatie 2013 op een rij

De voortgangsevaluatie in 2013 leverde de volgende bevindingen op:

- Ondersteuningsvragen van wijkbewoners worden door de 'robuuste' aanwezigheid van sociaal teamleden in de wijk sneller opgepakt; de wijkbewoners waarderen dit;
- Sociaal teamleden vinden de nieuwe werkwijze prettig;
- De omslag naar (gekanteld) werken volgens de Wmo uitgangspunten (de omslag van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat') is niet eenvoudig en vraagt permanent om reflectie, intervisie en training. Ook het vormen van een hecht team met mensen met verschillende achtergronden, culturen en werkwijzen is niet eenvoudig en vraagt veel aandacht.

Daarnaast hebben we geconstateerd dat de ontwikkeling van sociale teams in 2013 vooral in het teken stond van wennen aan een nieuwe manier van werken, in de wijk, integraal en dichtbij. De teams kregen de gelegenheid om de wijk te leren kennen maar hadden ook vanaf de start de handen vol aan de huishoudens die kampen met meervoudige en vaak ernstige problemen. In deze huishoudens staan geldproblemen qua prioriteit op de eerste plaats. Achter deze geldproblemen schuilen vaak andere vragen en problemen, waardoor al snel sprake is van meervoudige problemen. Als deze meervoudige problemen samen gaan met een tekort aan zelfredzaamheid (bewoners zien bijvoorbeeld door de bomen het bos niet meer) komen de sociale teams in beeld. De sociaal teamleden werken generalistisch voor het huishouden (zoveel mogelijk met één gezicht) en specialistisch binnen hun sociale team, op basis van het principe 'één huishouden, één plan, één regisseur'.

De sociale teams hebben zich in 2014 doorontwikkeld, zowel in de breedte als in de diepte. Wij bespreken deze ontwikkelingen hieronder onder de noemers *organisatiewijze, werkwijze en verantwoording*:

---

² Binnen de bandbreedte van de gemeentelijke verantwoordelijkheid

1. Organisatiewijze

Uitrol sociale teams

In 2014 hebben wij het aantal sociale teams uitgebreid van twee naar zes. Ook hebben we een definitieve planning gemaakt voor de stadsbrede uitrol van de teams, die erop neerkomt dat er eind 2015 elf sociale teams operationeel zijn in de Stad Groningen. De teams bedienen elk een afzonderlijk gebied met uitzondering van team Schilderswijk, dat ook het Centrum bedient. De planning van de uitrol is: in april 2015 twee nieuwe sociale teams in de Rivierenbuurt en in De Wijert. In juli vervolgens in Corpus den Hoorn en in de Schilderswijk (inclusief Centrum). In oktober tenslotte Hoogkerk³ (zie ook bijlage 1).

Alle sociale teams worden functioneel aangestuurd door een teamleider. De teamleiders worden gefinancierd en aangestuurd door de gemeente. Zij worden geworven onder de convenantpartners (waarvan gemeente Groningen er één is). Alle teamleden blijven in dienst van hun moederorganisatie en worden aan de verschillende teams uitgeleend.

Overdracht aansturing MPG+/De Ploeg

Naast de ondersteuning van multiprobleem gezinnen door de sociale teams kent de stad Groningen ook de zogenaamde MPG+ aanpak (voorheen 'De Ploeg'): een MultiProbleemPlus aanpak voor gezinnen die vanwege de complexiteit van hun problemen en/of de duur en/of intensiteit van de benodigde ondersteuning, niet kunnen worden ondersteund door de sociale teams. Deze opgeschaalde aanpak, waarbij het sociale team de regie over het gezin tijdelijk overdraagt aan de MPG+, wordt al jaren aangestuurd door de gemeente. Eind 2014 draagt de gemeente deze aansturing over aan een consortium van drie (zorg)aanbieders: NOVO, Elker en MJD, waarbij Elker als hoofdaannemer fungeert. De MPG+ aanpak en de aanpak van de sociale teams moeten vervolgens nauw samenwerken binnen de gebieden. In 2015 worden - vanuit de praktijk gevoed - verdere afspraken gemaakt over op- en afschaling. We beoordelen de meerwaarde van deze aanpak, wanneer een stedelijke dekking van sociale teams is gerealiseerd.

Oprichting eerste WIJ Groningen-team Beijum

In 2014 is in de wijk Beijum het eerste nieuwe WIJ Groningen-team opgezet. In deze op te zetten WIJ- teams worden alle bestaande ondersteuningsvormen - de ondersteuning van multiprobleem gezinnen, de ondersteuning van jeugd, de ondersteuning in het kader van de Wmo - en de in de gebieden aanwezige (preventieve) collectieve initiatieven⁴ samengebracht. Dit zijn: de huidige en de nog te vormen sociale teams, de samenwerkingsverbanden uit de gebieden (Stip, CJG, Buurtwelzijn, onderdelen van de OGGZ⁵) en de functies van het gemeentelijk Zorgloket. Daarnaast worden de (voormalige) toegangsfuncties die nu nog van kracht zijn voor Jeugd- en AWBZ-zorg toegevoegd. Ieder WIJ- team komt onder

---

³ In Hoogkerk wordt in coproductie met Humanitas, in één keer een WIJ- team geformeerd. Zie hiervoor pagina 7 van deze brief

⁴ Bijv. mantelzorgondersteuning, ondersteuning vrijwilligers, laagdrempelige opvoedingsondersteuning, onderdelen jeugdgezondheidszorg, ontmoetingsmomenten en ondersteuning/stimuleren van burgerinitiatieven

⁵ Openbare geestelijke gezondheidszorg

aansturing te staan van één WIJ teammanager. WIJ Beijum is operationeel per 1 januari 2015.

2. Werkwijze

Zelfredzaamheidsmatrix en ondersteuningsplan

De leden van de sociale teams werken generalistisch. Ze kijken breed naar het leven van wijkbewoners, voor zover dit betrekking heeft op het sociaal domein. Hiervoor maken de teams gebruik van de *zelfredzaamheidsmatrix*. De zelfredzaamheidsmatrix is een instrument met behulp waarvan de sociaal teamleden samen met het betrokken huishouden op de verschillende leefgebieden (zoals geestelijke gezondheid, sociaal netwerk, middelengebruik en financiën) de ondersteuningsbehoefte in kaart brengen. Op basis van deze inventarisatie wordt vervolgens een gericht plan gemaakt, met doelen en acties die nodig zijn om de zelfredzaamheid op die leefgebieden waarop dit nodig is, te verbeteren. Uitgangspunt hierbij is dat dit ondersteuningsplan niet een plan is van het sociaal teamlid, maar van het huishouden zelf. Het sociaal teamlid probeert bij het uitvoeren van het plan zoveel mogelijk te coachen en te ondersteunen, in plaats van te sturen en over te nemen. Deze verschuiving van *zorgen voor* naar *zorgen dat* wordt ook wel 'kanteling' genoemd.

De Kanteling

Bij het opstellen en uitvoeren van het ondersteuningsplan maken de sociaal teamleden zoveel mogelijk gebruik van de eigen (on)mogelijkheden van de ondersteuningsvrager en zijn sociaal netwerk. Verder kijken ze of er ook informele ondersteuningsmogelijkheden zijn in de wijk die kunnen bijdragen aan de uitvoering van het plan (zoals het inschakelen van vrijwilligers). Als het nodig is bieden de teamleden zelf ook ondersteuning.

De teamleden houden hierbij wel de grenzen van wat mogelijk en realistisch is voor ogen. Niet alle ondersteuningsvragen kunnen nu eenmaal in de eigen omgeving, op eigen kracht en met informele ondersteuning, worden opgelost. Met de aanwezigheid van sociale teams beschikt de wijk over professionele expertise op alle noodzakelijke leefgebieden. Deze expertise wordt gefaciliteerd door diverse instellingen en instanties. Door deze clustering van expertise, dichtbij de ondersteuningsvrager, kan in situaties waarin dit nodig is snel met de gespecialiseerde instellingen worden geschakeld. De leden van de sociale teams zijn er bij hun inventarisatie dan ook alert op of bij de ondersteuning kan worden volstaan met de aanpak van het sociale team of dat moet worden opgeschaald naar een specialistisch voorziening.

3. Verantwoording

De sociaal teams aanpak moet leiden tot een verbetering van de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de ondersteuning van huishoudens. Om te kunnen achterhalen of deze verbetering wordt bereikt, wordt een aantal instrumenten ontwikkeld. Met behulp van deze instrumenten kunnen de effecten en de efficiency van de sociale team aanpak worden gemeten en verantwoord.

Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA)

Een substantieel aantal gemeenten waar sociale teams operationeel zijn brengen de effecten en de efficiency van deze aanpak in kaart met een MKBA, waarvoor een specifieke rekentool is ontwikkeld. Deze MKBA beoordeelt zowel de

doeltreffendheid van de aanpak, als de doelmatigheid. Ook in Groningen gaan wij de effecten van de aanpak meten met behulp van deze MKBA. Hiermee starten we in het eerste kwartaal van 2015, waarin een nulmeting plaatsvindt. In het najaar van 2015 rapporteren we vervolgens de eerste bevindingen. Ervaringen met MKBA's landelijk wijzen uit dat pas op de langere termijn (na een aantal jaren) de effecten van de aanpak duidelijk(er) zichtbaar worden.

Met betrekking tot het meten van de *doeltreffendheid* van de aanpak is de zelfredzaamheidsmatrix een belangrijk instrument. Door periodiek met de betrokkene(n) stil te staan bij voor hen relevante leefgebieden kan de ontwikkeling van de zelfredzaamheid in kaart worden gebracht. Hierbij is het doel uiteraard om de zelfredzaamheid te vergroten. Daarnaast wordt gekeken of er ook dubbelingen zijn in de ondersteuning aan het huishouden. Op basis van het principe *één huishouden, één plan, één regisseur* kan op deze wijze 'onnodige drukte' achter de voordeur worden vermeden en kunnen de effectiviteit en efficiency van de ondersteuning worden vergroot.

De *doelmatigheidswinst* van de sociaal teams aanpak wordt gezocht op de volgende terreinen:

- Substitueren van professionele inzet door eigen kracht

Een belangrijk winstpunt van de aanpak van de sociale teams is het inzetten van het eigen netwerk van de ondersteuningsvrager en van vrijwilligers in plaats van professionals. De afgelopen jaren is landelijk onderzoek verricht naar de potentie van deze vorm van substitutie. Daaruit blijkt dat het eigen netwerk van de ondersteuningsvrager veel mogelijkheden biedt, maar dat de grote opgave ligt in het verduurzamen van de ondersteuning door het netwerk. Op basis van dit inzicht moet de rol van de teamleden daadwerkelijk verschuiven van hulpverlener naar ondersteuner/coach.

- Besparen op organisatiekosten

In de tweede plaats kan er bespaard worden op de afstemming en coördinatie van de ondersteuning. Waar voor de komst van sociale teams een aantal organisaties de ondersteuning afstemden en coördineerden, hetgeen relatief tijdrovend was, vindt een deel van de coördinatie en afstemming nu plaats binnen een en hetzelfde team. Onze sociale teams vinden dit zelf een belangrijk winstpunt.

- Voorkomen (escalatie)kosten

De belangrijkste winst kan worden behaald door escalaties te voorkomen omdat hiermee onnodige kosten worden vermeden. Zulke escalaties ontstaan bijvoorbeeld in problematische schuldsituaties met huisuitzetting als gevolg, extreme overlastsituaties, problematische opvoedsituaties waardoor het inzetten van jeugdzorg, OTS of uithuisplaatsing noodzakelijk wordt of situaties van sterk verminderde zelfredzaamheid, waardoor intramurale opname in een ziekenhuis, verpleeg- of verzorgingstehuis noodzakelijk wordt.

- Immateriële baten

Tot slot zijn er *immateriële baten te behalen met de aanpak van de sociale teams*. Behalve de maatschappij profiteren ook de huishoudens zelf van een effectievere en efficiëntere ondersteuning en van het uitblijven van escalaties, hetzij direct, hetzij op langere termijn:

- a. De kwaliteit van het leven neemt toe wanneer een huishouden zijn financiën weer op orde heeft of een zinvolle dagbesteding krijgt door te participeren of vrijwilligerswerk te doen;
- b. Het verbeteren van de kansen op de arbeidsmarkt als gevolg van betere schoolprestaties;
- c. Meer leefbaarheid in de omgeving als gevolg van het verdwijnen van overlast en onveiligheid;
- d. De gezondheid en het welbevinden van mensen neemt toe. Een goede gezondheid levert bijvoorbeeld goede maatschappelijke perspectieven.

Doorkijk naar 2015

Algemeen

In 2015 gaan we door met de transformatie die we in 2014 hebben ingezet. Het jaar 2015 staat in het teken van de uitbreiding van de sociale teams en het door ontwikkelen van de sociale teams naar drie WIJ- teams. Deze doorontwikkeling is complex en vereist afstemming met diverse andere functies uit het sociale domein, zoals de gebiedsteams, het tijdelijke toegangsteam, de CJG's en de Stip's. Hieronder bespreken wij de highlights van deze ontwikkelingen onder de noemers *aanpak*, *uitvoering* en *overige*:

4. Aanpak

Waarom WIJ- teams?

De sociale teams richten zich op een doeltreffende integrale aanpak van huishoudens met meervoudige vragen in combinatie met onvoldoende zelfredzaamheid, op basis van het uitgangspunt 'één huishouden, één plan, één regisseur'.

In 2015 gaan we met de WIJ- teams deze aanpak verbreden naar ondersteuning die beschikbaar is voor alle bewoners in een gebied, van jong tot oud. De ondersteuning richt zich naast individuele problemen ook op collectieve vragen die leven in een gebied. In deze WIJ- teams worden alle bestaande ondersteuningsvormen en de in de gebieden aanwezige (preventieve) collectieve initiatieven samengebracht. Doel is te komen tot een goede dienstverlening die vraaggericht, effectief en ontkokerd is en die binnen het beschikbare budget blijft.

Ondersteuning vanuit de samenleving

Ondersteuning vanuit de samenleving is het fundament van het vernieuwde sociale stelsel van de Stad Groningen. Dit fundament wordt gevormd door een sterke (pedagogische) samenleving waar inwoners elkaar helpen. Er bestaat bij Stadgers (buurtbewoners, ouders, jongeren, maar ook bijvoorbeeld familieleden, leraren, (maatschappelijk) ondernemers, begeleiders van (sport)clubs etc.) de bereidheid om in de eigen sociale netwerken en in het publieke domein de verantwoordelijkheid voor elkaar en met elkaar te delen.

Daarnaast hebben we (basis)voorzieningen waar vrijwel alle Stadgers (jong en oud) gebruik van maken. Denk daarbij aan kinderopvang, peuterspeelzalen, community art ⁶, (venster)scholen en sportverenigingen. In 2015 zetten we - met de sociale

---

⁶ kunst en cultuur in de wijken

teams en de op te zetten WIJ- teams - verder in op een goede samenwerking met vrijwillige ondersteuning en met de (basis) voorzieningen.

Integratie andere thema's

Bij de vormgeving van de WIJ- teams willen we in 2015 de participatiewet betrekken. De basis hiervoor is de door u onlangs vastgestelde kadernota 'Invoering Participatiewet'. We gaan binnenkort bekijken hoe we in onze gemeente de maatschappelijke participatie van verschillende groepen burgers willen stimuleren en welke instrumenten we daarvoor in willen zetten. Het bevorderen van participatie is een van de kernthema's van de ondersteuning aan de inwoners. Ook besteden we bij de vormgeving van de WIJ- teams in 2015 bijzondere aandacht aan de thema's mantelzorg, armoede en inkomensvoorzieningen.

Afstemming met de gebiedsteams

In november 2014 zijn in elk van de vijf stadsdelen gebiedsteam opgericht. Deze gebiedsteams hebben een breed takenpakket en buigen zich over kwesties zoals beheer, groen en verkeer. Maar ze hebben ook parallelle doelen met de WIJ- teams, bijvoorbeeld het versterken van de basisvoorzieningen in het gebied en het stimuleren van bewonersinitiatieven. Bij het vormgeven van de WIJ- teams zijn er in 2015 dan ook twee aandachtspunten: hoe zorgen we voor een goede afstemming met de gebiedsteams en hoe bereiken we synergie. Om dit te bereiken gaat in ieder gebiedsteam één van de teamleiders van de huidige sociale teams of WIJ- team deelnemen.

Huidige begeleidingstaken en cliënten naar sociale teams en WIJ- teams

Op dit moment zijn we met onze convenantpartners van de sociale teams in gesprek over het overdragen van taken en cliënten naar de sociale teams en WIJ- teams. We hanteren hierbij twee uitgangspunten: het garanderen van continuïteit van de ondersteuning aan de cliënt en het verhogen van de efficiëntie en de effectiviteit van de ondersteuning. Met name bij deze kwetsbare groep valt er veel winst te behalen door bijvoorbeeld het sociale netwerk van de cliënt in te schakelen en de begeleiding van deze cliënten gebiedsgericht te organiseren.

Op basis van bovenstaande uitgangspunten, kwantitatieve gegevens en inhoudelijke expertise van de aanbieders stellen we in 2015 businesscases op.

5. Uitvoering

Instellen Tijdelijk Toegangsteam

Voor ondersteuningsvragen van wijkbewoners in gebieden waar nog geen WIJ- team actief is, richten we vanaf 2015 een tijdelijke stedelijke structuur in: het 'tijdelijk toegangsteam'. Het tijdelijk toegangsteam is ook de ingang voor ondersteuningsvragen voor volwassenen uit gebieden waar sociale teams operationeel zijn. Als medewerkers van het tijdelijk toegangsteam constateren dat de binnengekomen vraag zich afspeelt op meerdere leefgebieden, dan wordt de ondersteuningsvraag samen met het sociaal team opgepakt. Wanneer een gebied een WIJ- team krijgt worden de toegangsfuncties aan het WIJ- team overgedragen⁷.

---

⁷ met uitzondering van de administratieve afhandeling van maatwerkvoorzieningen voor inwoners die in de stedelijke backoffice worden afgehandeld.

Invulling onafhankelijke cliëntondersteuning

Op basis van de definitie van onafhankelijke cliëntondersteuning in de Wmo 2015 vullen wij deze functie voor onze inwoners als volgt in:

- De professional verkent de mogelijkheden tot ondersteuning samen met de inwoner. De professional neemt hierbij het belang van de inwoner als uitgangspunt.
- De professional handelt vanuit een autonome positie zonder inmenging van de gemeente Groningen.
- In de werkprocessen ten behoeve van de ondersteuning van de inwoners van de gemeente Groningen is een duidelijke scheiding aangebracht tussen enerzijds het opstellen en uitvoeren van het ondersteuningsplan (professional en inwoner tezamen) en anderzijds de beslissing over het toekennen van een maatwerkvoorziening (gemeente Groningen).
- De inwoner heeft het recht om ondersteuning te vragen door een andere professional uit het team als er twijfel bestaat over de objectiviteit van de betrokken professional.
- We kopen een aantal uren extra cliëntondersteuning bij MEE in.

In 2015 monitoren we de onafhankelijkheid van onze cliëntondersteuning en in het vierde kwartaal besluiten we over de voortzetting van bovengenoemde werkwijze.

Eerste fase overdracht basisondersteuning (inclusief Toegang) Jeugd

Met het oog op de kwetsbaarheid van kinderen en om de ontwikkeling van de WIJ-teams te stroomlijnen brengen wij in 2015 de basisondersteuning⁸ van de jeugd onder bij de CJG's. Ook de toegangsfunctie (inclusief de BJZ- medewerkers) wordt tijdelijk onderdeel van het CJG. Wanneer de WIJ-teams worden geformeerd worden de CJG's inclusief deze functies ondergebracht in de WIJ-teams.

Het vervlechten van CJG en Stip's in WIJ-teams

De CJG's en Stip's hebben - in de loop van de afgelopen jaren - een duidelijk beeldmerk en een sterke identiteit in de wijk opgebouwd. Onder het motto: 'behoud het goede', borduren we voort op de expertise van deze samenwerkingsverbanden en gaan we de CJG's en de Stip's integreren in de WIJ-teams. Wij maken hierbij gebruik van de ervaringen die we opdoen met het WIJ Beijum en van de inzet van de (toekomstige) teamleiders van de sociale teams, de managers van de CJG's en de coördinatoren Stip.

Door gezamenlijke themabijeenkomsten en casuïstiek besprekingen te organiseren willen we dit proces stimuleren. Met het management van de betrokken moederorganisaties ontwikkelen we gezamenlijke werkvormen, bijvoorbeeld een integrale expertpool⁹.

Versterken voorliggend veld WIJ-teams en jeugd

WIJ Groningen moet kunnen werken in een sterke (pedagogische) samenleving, met goede (collectieve) basisvoorzieningen. We streven naar een verschuiving van specialistische voorzieningen aan de achterkant naar voorwaarde scheppende voorzieningen en lichtere vormen van ondersteuning. We hebben om deze reden in

---

⁸ Basisondersteuning is ondersteuning die professionals in het CJG en het toekomstige WIJ - team bieden

⁹ Een pool die bestaat uit deskundigen met uiteenlopende kennisgebieden. Deze medewerkers bieden onafhankelijk advies

het Regionaal Transitie Arrangement (RTA) - samen met de andere gemeenten in de provincie Groningen en jeugdzorgaanbieders - de afspraak gemaakt om drie procent van het budget voor jeugdhulp te gebruiken voor het versterken van het voorliggend veld.

Deze middelen gaan we vanaf 2015 in zetten - met zo weinig mogelijk papier en regels - op de plaats waar het gebeurt: dicht bij het gebied en de werkvloer.

De medewerkers van de CJG's, de sociale teams en de (op te zetten) WIJ- teams hebben immers zicht op de vragen die leven in de wijken en kennen de knelpunten en hiaten bij de basisvoorzieningen. We willen hun inzichten benutten en stellen een budget beschikbaar voor initiatieven vanuit deze samenwerkingsverbanden.

Daarnaast reserveren we ook een (aanjaag)budget voor burgerinitiatieven, om de Stadgers in staat te stellen kansen te creëren, initiatieven te ontplooiën en om al dan niet samen met het voorliggend veld oplossingen te bedenken voor problemen die zich kunnen voordoen. Eind 2015 organiseren we een brede werkconferentie waar de initiatieven worden gepresenteerd en de resultaten gedeeld. In mei 2015 stellen wij u op de hoogte van de voortgang van deze innovatieve werkwijze.

Invulling 10 % transformatiebudget jeugd en de WIJ- teams

In 2015 zetten we 10% van het jeugdbudget in voor o.a. het inrichten van de basisondersteuning¹⁰ voor jeugd. Uit onze gesprekken met medewerkers van de CJG's en de sociale teams concluderen we dat om de transformatie waar te kunnen maken extra inzet en expertise nodig is, zoals ambulante ondersteuning voor gezinnen en jongeren en expertise van psychische problemen bij kinderen. Ook vraagt men inzet voor een collectieve, integrale aanpak op thema's zoals armoede, schuldproblemen en echtscheidingen in samenwerking met het onderwijs. In januari 2015 maken we afspraken met de zorgaanbieders¹¹ over de concrete inzet van formatie in de CJG's en sociale teams.

Versterking van het voorliggend veld: de opmaat naar WIJ Hoogkerk

Eén van de in 2015 te formeren WIJ- teams is het WIJ Hoogkerk. De vorming van WIJ Hoogkerk is in zoverre bijzonder dat niet eerst een sociaal team wordt gevormd zoals bij de andere WIJ- teams. In plaats hiervan inventariseert Humanitas op ons verzoek vanaf januari 2015 de mogelijkheden om het voorliggende veld (0- 100 jaar) te versterken en vrijwilligers bij de ondersteuning te betrekken. Op basis van deze, alternatieve route, wordt WIJ Hoogkerk geformeerd (oktober 2015). Ter voorbereiding van het project en om draagvlak te creëren heeft Humanitas oriënterende gesprekken gevoerd met betrokken belanghebbenden en sleutelfiguren in de wijk Hoogkerk. Het algemene beeld is dat de gesprekspartners positief staan in de ontwikkeling van het WIJ- team met een belangrijke positie voor vrijwilligers. Ook de Vereniging Wijkopbouw Hoogkerk (VWH) - met circa 150 vrijwilligers - wordt actief betrokken bij het project. We hopen hiermee een stevig fundament te leggen voor het toekomstige WIJ Hoogkerk.

Uitrol afspraken met schilpartners

De sociale teams werken nauw samen met partners in de wijk die wél essentieel zijn maar niet onderdeel uitmaken van het team, zoals de woningbouwcorporaties en de politie (wijkagenten). Deze 'schilpartners' zijn van groot belang voor de teams

---

¹⁰ Basisondersteuning is ondersteuning die professionals in het CJG en het toekomstige WIJ- team bieden

¹¹ In samenspraak met het RIGG (Regional Inkooporgaan Groninger Gemeenten)

omdat ze aanvullend op de sociale teams ondersteuningsvragen signaleren en omdat ze cruciale partners zijn op belangrijke domeinen als wonen en veiligheid. In 2015 gaan we na in hoeverre de huidige afspraken tussen sociale teams en de schilpartners kunnen worden gebruikt in andere teams.

Afspraken met huisartsen

Voor een geslaagde overheveling van rijkstaken naar de gemeente zijn goede afspraken met de huisartsen essentieel. Vanaf 2015 fungeren zowel de gemeente als de huisarts als de toegang tot (jeugd)zorg en ondersteuning. Om deze toegang op een voor de wijkbewoners zo goed mogelijke manier te laten verlopen moeten de komende periode heldere afspraken met de huisartsen worden gemaakt. Deze afspraken hebben in het bijzonder betrekking op onderlinge afstemming, verwijzing en informatie uitwisseling. In 2015 maken wij hierover afspraken met alle huisartsen (groepen) in de stad.

In het verlengde van deze afspraken worden de taken en de positie van de wijkverpleegkundige in het sociaal team op het vlak van samenwerking, afstemming en terugkoppeling nader ingevuld.

6. Overige

Voorbereiden organisatie en juridische inrichting WIJ- teams

Eind 2014 hebben wij - met onze samenwerkingspartners - de inzet van medewerkers in onze sociale teams en WIJ- teams voor 2015 in een convenant vastgelegd. Als gevolg van de uitrol van de sociale teams en de formering van WIJ-teams neemt de inzet van medewerkers van externe partners - vanuit deze teams - de komende periode toe. Ons voornemen is deze samenwerkingsvorm in 2016 en 2017 te continueren. Voor 2018 overwegen wij een knip aan te brengen in verantwoordelijkheden: de gemeente heeft de eindverantwoordelijkheid en bewaakt de samenhang en stuurt op kwaliteit, resultaten en middelen. De aansturing van de uitvoering beleggen we bij een andere partij dan de gemeente. De inwoners krijgen een duidelijke positie bij de aansturing.

Wij bereiden de uitwerking voor van de organisatievorm en juridische inrichting. Deze uitwerking leggen wij in het najaar van 2015 aan uw Raad voor als discussie stuk.

Scholing

In 2015 geven we verdere invulling aan de scholing van professionals en vrijwilligers, door ze goed toe te rusten op hun veranderende rol (kanteling). In het najaar hebben we de behoefte aan scholing en de mogelijkheden tot scholing geïnventariseerd. Op dit moment vragen we onze convenantpartners wat zij te bieden hebben aan scholing. We zetten een projectleider op deze belangrijke taak die met de aanbieders concrete afspraken maakt over de inzet van kennis, kunde, expertise, menskracht en middelen bij scholingsactiviteiten, zodat we in 2015 zo snel mogelijk kunnen starten. Ook organiseren we in 2015 overkoepelende themabijeenkomsten die - afhankelijk van het onderwerp - toegankelijk zijn voor professionals en/ of vrijwilligers.

7. Resumerend

In 2014 hebben wij de ondersteuning voor inwoners van de stad Groningen verbreed en onze sociale teams uitgebreid van twee naar zes teams. Wij hebben de gekantelde manier van werken handen en voeten gegeven door bij de ondersteuning gebruik te maken van een zelfredzaamheidsmatrix en een ondersteuningsplan. In Beijum hebben wij het eerste WIJ-team van de stad Groningen in de steigers gezet. Dit team wordt operationeel vanaf 1 januari 2015.

In 2015 rollen we de sociale teams over de gehele stad uit. In 2015 ontwikkelen wij het sociale team in de Oosterparkwijk door naar een WIJ- team en starten we een WIJ- team in Hoogkerk. In Hoogkerk versterken wij eerst de ondersteuning door vrijwilligers samen met Humanitas.

We stemmen de werkwijze van de sociale teams en WIJ- teams af op de participatiewet (en andere aanpalende terreinen) op de werkwijze van de gebiedsteams. Ook maken wij in 2015 een eerste begin met het gebiedsgericht begeleiden van de huidige AWBZ-cliënten.

In januari 2015 gaat er een tijdelijk toegangsteam van start waar alle inwoners van Groningen terecht kunnen met ondersteuningsvragen. Ook voor de jeugd van 0 -18 jaar voorzien wij in een laagdrempelige toegang – zij en hun ouders/opvoeders kunnen vanaf 2015 terecht bij de CJG's. Voor alle inwoners van Groningen zorgen wij in 2015 voor een onafhankelijke cliëntondersteuning.

Om de effecten en efficiency van de nieuwe manier van werken in kaart te brengen, gebruiken we vanaf januari 2015 een maatschappelijke kosten en baten analyse (MKBA). In het najaar van 2015 zijn de eerste resultaten van deze analyse beschikbaar.

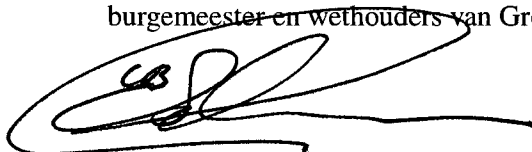
Voor het versterken van de (pedagogische) samenleving en de basisvoorzieningen in de wijken zetten wij in 2015 3% in van het jeugdbudget. We laten ons hierbij leiden door initiatieven van burgers en voorstellen van professionals uit de sociale teams, CJG's, de WIJ-teams, Stips.

Voor de professionals en vrijwilligers organiseren wij in 2015 diverse scholingsbijeenkomsten rond relevante thema's.

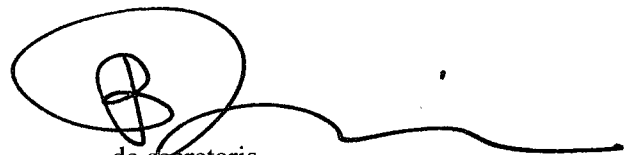
Ten slotte zetten wij de organisatorische en juridische aspecten van de nieuwe ondersteuningsstructuur op papier. Dit document is gereed in het najaar van 2015.

Wij hopen uw Raad met bovenstaande voldoende te hebben geïnformeerd over de voortgang van de sociale teams in 2014 en 2015.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

de secretaris,
drs. P.J.L.M. (Peter) Teesink

Bijlage: Realisering en uitrol Sociale Teams en WIJ teams in 2014 en 2015

Huidige sociale teams	Startdatum
sociaal team Beijum	januari 2013
sociaal team Korrewegwijk	januari 2013
sociaal team Lewenburg	april 2014
sociaal team Oosterpark	april 2014
sociaal team Vinkhuizen	november 2014
sociaal team Selwerd	november 2014
Sociale teams die in 2015 starten	
sociaal team Rivierenbuurt	april 2015
sociaal team De Wijert	april 2015
sociaal team Corpus den Hoorn	juni 2015
sociaal team Schilderswijk	juni 2015
WIJ Teams (voorheen Sociale wijkteams)	
WIJ team Beijum	januari 2015
WIJ team Oosterparkwijk	mei 2015
WIJ team Hoogkerk; In Hoogkerk wordt in één keer een WIJ team geformeerd wat betekent dat de fase 'eerst een sociaal team' wordt overgeslagen	oktober 2015

Gebied	WIJ team
1. Hoogkerk, Leegkerk, Gravenburg, De Buitenhof	WIJ Hoogkerk
2. Vinkhuizen, Dorkwerd, De Held, Reitdiep,	WIJ Vinkhuizen
3. Selwerd/Paddepoel/Tuinwijk	WIJ Selwerd
4. Noorderplantsoenbuurt, Oranjebuurt, Schildersbuurt, Kostverloren. Binnenstad, Binnenstad-Oost, A-Kwartier, Hortusbuurt.	WIJ Schilderswijk
5. Zeeheldenbuurt, Badstratenbuurt, Laanhuizen, Grunobuurt, Rivierenbuurt, Herewegbuurt, Oosterpoort, de Meeuwen	WIJ Rivierenbuurt
6. Corpus den Hoorn, Hoornsewijken, Piccardthof	WIJ Corpus den Hoorn
7. Beijum, Noorderhoogbrug, De Hunze/Van Starckenborgh	WIJ Beijum
8. De Hoogte, Korrewegwijk	WIJ Korrewegwijk
9. Oosterparkwijk, Woonschepenhaven	WIJ Oosterparkwijk
10. Lewenburg, Ulgersmaborg, Drielanden, Oosterhoogbrug, Ruischerbrug, Ruischerwaard, Noorddijk, Middelbert, Engelbert, Euvelgunne, Roodehaan	WIJ Lewenburg
11. De Wijert, Helpman, Coendersborg, Villabuurt, de Linie/Europapark	WIJ De Wijert